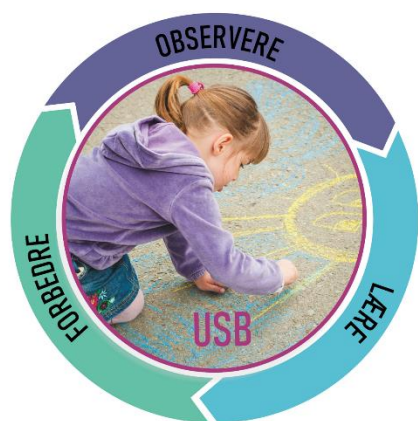

PÅ LAG FOR LIVSLANG LÆRELYST!

ÅRSPLAN

2023 - 2024

SANDNES KOMMUNE

Sentrumsbarnehagene
Langgata og Trones barnehage

T
R
O
N
E
S

B
A
R
N
E
H
A
G
E

ÅRSPLAN FOR SENTRUMSBARNEHAGENE 2023/2024

PRESENTASJON AV VIRKSOMHETEN/BARNEHAGEN

De kommunale barnehagene er samorganisert i virksomheter. Det er totalt 12 kommunale barnehagevirksomheter der hver virksomhet består av flere barnehager. Målet for organiseringen er effektiv og robust drift av de kommunale barnehagene.

Langgata barnehage er en kommunal barnehage i Sandnes kommune. Barnehagen åpnet i august 2016. Barnehagen ligger sentralt i Sandnes sentrum, holder til i bygget som det tidligere var kulturskole i. Barnehagen har 6 avdelinger. Antall ansatte er 23 + virksomhetsleder.

Trones barnehage er en kommunal barnehage i Sandnes kommune. Barnehagen ligger ved siden av Trones barneskole og har 3 avdelinger. Barnehagen åpnet i 1993, men fikk nytt bygg i 2008. Antall ansatte er 11 + styrer.

ÅRSPLANEN

Alle barnehager er pålagt gjennom Lov om barnehager og Rammeplan å utarbeide en egen årsplan. Den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med områdene i rammeplanen. Årsplanen skal være et forpliktende arbeidsdokument for personalet og skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen bygger også på kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune 2020-2024.

KVALITETSPLAN

Kvalitetsplanen skal bidra til god kvalitet i barnehage og skole i Sandnes kommune. Utdanningsløpet skal preges av helhet og sammenheng. Barn og unge skal oppleve å bli møtt med gode felles verdier og holdninger gjennom hele barnehage- og skoleløpet.

Målene i planen skal bidra til kunnskapsbasert praksis, høy kvalitet og felles standard i barnehagene. Kvalitetsplanen skal være et dokument for den enkelte barnehagen i planlegging, vurdering og evaluering

[Les Kvalitetsplanen](#)

Innsatsområder i kvalitetsplanen

Tidlig innsats:

Gi et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud til alle barn og samtidig sette inn tiltak tidlig dersom det er behov for det.

Slik gjør vi det hos oss

- Vi har handlingsplanen “Plan for kompetanseløftet - tidlig innsats - språk - USB” som beskriver hvordan vi skal jobbe med tidlig innsats.
- Basert på bemanningsnorm og pedagognorm, har vi en pedagog som brukes på alle avdelingene rettet mot enkeltbarn og bruk av mindre grupper.
- Det er utarbeidet en plan for hva vi gjør ved bekymring i forhold til barns språkutvikling
- Vi gjennomfører oppstartsamtaler med nye foreldre i løpet av august og september

Personalet skal

- Bli godt kjent med barnet og familien.
- Være aktive og deltakende i barnas lek og aktiviteter gjennom barnehagedagen.
- Skape gode og trygge rammer for barna
- Være sensitive ansatte som møter barna på en trygg og vennlig måte.
- Drøfte sin bekymring med andre
- Involvere foreldre på et tidlig tidspunkt
- Sette inn tiltak tidlig og evaluere underveis

Barns behov – barnets stemme:

Hele personalet skal ha handlingskompetanse for å gi barn best mulig støtte i sin utvikling og læring. De ansatte skal ta utgangspunkt i barns behov og det barn er opptatt av. Barnehagebarn skal oppleve barnehagetilbudet som trygt og godt for dem.

Slik gjør vi det hos oss

- Barna oppfordres til å delta aktivt i samlingsstund
- Vi benytter oss i stor grad av supplerende kommunikasjon
- Gjennomfører barnesamtaler
- Avdelingene har “Dagens hjelper”
- Barna får medvirke i valg av tursteder
- Alle barn har stor valgmulighet for hva de ønsker å leke med

Personalet skal

- Bli godt kjent med barnet
- Kunne se og tolke hvert enkelt barns signaler og uttrykk
- Være sensitive og lydhøre ansatte

- Legge til rette for at barna skal kunne få valgmuligheter og kunne medvirke

Digital praksis i barnehagen:

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

[Les planen Digital praksis i kommunale barnehager i Sandnes](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Vi benytter oss av diverse digitale verktøy som vi har; eksempelvis mikroskop, Ipad, telefon, kopimaskin og lignende
- På sosiale medier fokuserer vi på selve aktiviteten når vi dokumenterer.

Personalet skal

- Skape en bevissthet for barna ved bruk av digitale verktøy
- Benytte apper som er et pedagogisk verktøy
- Ha et bevisst forhold til i hvilke situasjoner og tidsbruk digitale verktøy benyttes

Profesjonelle læringsfellesskap og barnehagebasert kompetanseutvikling:

Barnehagen skal ha en systematisk og kollektiv kapasitetsbygging der alle ansatte tilegner seg barnehagekunnskap og omgjør den til handlingskompetanse

Slik gjør vi det hos oss

- Utstrakt bruk av nettverksledelse
- Refleksjonsgrupper
- Alle pedagogiske ledere i Trones og Langgata + administrasjonen utgjør til sammen ledelsen i virksomheten. Ledergruppen møtes til ledersamling annenhver uke
- Assistenten og barne- og ungdomsarbeidere er med i ulike nettverk som møtes flere ganger gjennom barnehageåret
- Analyserer resultatene av medarbeiderundersøkelsen (10-faktor) og velger ut våre forbedringsområder

Personalet skal

- Bruke sine styrker og ressurser
- Dele sin kunnskap – delingskultur

Utviklingsstøttende barnehage (USB):

Sandnes kommune arbeider etter et helhetlig kvalitetssystem for å styrke allmennpedagogikken gjennom økt kunnskap og handlingskompetanse om hvordan barnehageansatte best kan støtte barn i deres utvikling. Den viktigste faktoren for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen er kvalitet på de ansattes samspill med barna.

Slik gjør vi det hos oss

- Har tilretteleggere som har et overordnet ansvar for USB-arbeidet i barnehagene
- Refleksjonsgrupper
- Mål innenfor USB med på månedsplaner
- Utarbeider utviklingsplaner for hele barnehagen, for avdelingen, for hver enkelt ansatt
- Har elementer fra USB med i alle handlingsplaner til Sentrumsbarnehagene

Personalet skal

- Få tid til å sette seg inn i USB som nyansatt
- Sette egne mål og skrive egen utviklingsplan
- Være sensitive ansatte i møte med barna
- Gi god språkstøtte
- hjelpe barna til selvregulering

Trygt og godt barnehagemiljø:

[Barnehageloven kapittel 8: Psykososialt barnehagemiljø](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Vi har utarbeidet handlingsplanen “Handlingsplan for et godt og psykososialt miljø” som beskriver hvordan vi skal jobbe for å skape et trygt og godt barnehagemiljø.
- Null-toleranse for utestenging og mobbing (Barnehageloven §41)

- Fokus på Barnehageloven §42 (aktivitetsplikt) - sikre alle barna et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø/sette inn tiltak
- Fokus på Barnehageloven § 43 – gi beskjed til styrer/virksomhetsleder dersom det oppdages krenkelse av barn

Personalet skal

- Reflektere over egen væremåte og samhandling og arbeide sammen for å øke kvaliteten på det kollegiale samspillet
- Være gode rollemodeller
- Hjelp barna til å mestre livet
- Bruke dimensjonene innen USB
- Fokus på å gi trygghet/tilknytning
- Følge Trygghetssirkelen
- Personalet skal jobbe aktivt for å skape et trygt miljø for barna
- Benytte Hjerteprogrammet, fokus på å styrke barnas sosiale kompetanse
- Gleding
- Aktiv holdning ift å oppdage/avverge krenkelser
- Systematisk bruk av observasjon av barn
- Fokus på Kontekstmodellen

Strategi for ledelse og medarbeiderskap

«Strategi for ledelse og medarbeiderskap» er utarbeidet av medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og verneombud i Sandnes kommune. Strategien beskriver kommunens felles verdigrunnlag. Det vil si de holdninger, atferder og verdier som kjennetegner menneskene som jobber i kommunen.

Strategien skal være:

- Et redskap for å styrke ledernes beslutningskompetanse.
- Et viktig strategisk verktøy i utviklingen av organisasjonen.
- En veiviser for godt medarbeiderskap.

[Les om strategi for ledelse og medarbeiderskap](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Utarbeidet virksomhetsplan
- Involvere ansatte i arbeidsprosesser og utviklet egen modell/Sentrummodellen bestående av elementer som omhandler arbeidsstrategier, for eksempel medbestemmelse, nærværsteam, sykeplanteam og prosjektgruppe
- Fokus på Den norske ledelsesmodellen som omhandler samarbeid, kunnskap, hardt arbeid og gode holdninger

- Visjon og verdier, fokus på ledelse og distribuert ledelse. Fokus på nettverk og nettverksledelse.
- Fokus på HMS-arbeid og godt arbeidsmiljø

Personalet skal

- Ha godt samspill
- Vi-holdning
- Vi skal oppnå resultater
- Opptre ansvarlig og dra i samme retning
- Være lojale, handlingsdyktige og opptre etisk
- Fokus på tillit til hverandre og organisasjonskultur
- Vi skal beslutte basert på tillit, logisk tenkning, erfaring, evner, holdninger, fakta, fagkunnskap, intuisjon, verdier og følelser

Mål og tiltak i intern kontrakt.

Et av styringsdokumentene for kommunens barnehager er intern kontrakt. Intern kontrakt signeres av barnehageeier/kommunaldirektør og virksomhetsleder. I internkontrakten legges det inn felles målsetninger som gjelder alle virksomhetene i området. Det kan også legges inn felles mål for barnehagene. Dersom barnehagen har interne målsetninger legges disse også inn her.

Målene i internkontrakt oppdateres hvert år etter dialog med barnehagevirksomhetene.

RAMMEPLAN OG PEDAGOGISK PRAKSIS

Lov om barnehager med rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

[Rammeplanen](#) er en forskrift til [lov om barnehager](#). Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, og innholdet skal synliggjøres i årsplanen til barnehagene.

“Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene”

[Barnehaelovens §1 barnehagens verdigrunnlag](#)

Planlegging

[Les om planlegging i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Vi har avdelingsmøter jevnlig.
- Ledersamlinger for pedagogiske ledere er felles for begge barnehagene og 1 time ledermøte for den enkelte barnehage.
- Vi har refleksjonsgrupper flere ganger i året, hvor alle ansatte blir satt i grupper innad i barnehagen.
- En fra hver avdeling deltar i nærværsteam og sykeplanteam hvor fokuset er arbeidsmiljø og sykefravær.
- I møter hvor flere samles, anvender vi metoden «IGP – Individuelt, Gruppe og Plenum». På den måten får vi alle til å bidra aktivt i planleggingen.

Personalet skal

- Ut fra mål og barnas interesser, planlegge innhold for hver måned for sin avdeling.
- Møte forberedt til alle møter og reflektere i forkant med tanke på sakene.
- Diskutere seg fram til gode løsninger sammen.
- Lage skriftlige didaktiske planer på det man blir enige om, for lettere å kunne evaluere i ettertid.
- Alle skal bidra aktivt i planleggingen.

Vurdering

[Les om vurdering i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Ved kartlegging av barns utvikling, bruker vi «TRAS» for barn fra 2-3 år.
- I evalueringsarbeidet av planlagte aktiviteter og arrangementer, bruker vi metoden «GLL – Gjort, Lært, Lurt».
- På avdelingsmøter 2 ganger pr år anvender vi Kari Pape sin kartlegging av relasjoner mellom voksen-barn. Ved hjelp av fargene rød, grønn, blå og svart blir de ansatte bevisste på egen relasjon til barna på avdelingen.

Personalet skal

- Reflektere over egen praksis og bidra til utvikling av barnehagen.
- Skaffe seg relevant kunnskap om barns utvikling utfra enkeltbarns behov og forutsetninger.
- Holde seg faglig oppdatert og søke ny kunnskap basert på forskning og teori.

- Observere og vurdere barns utvikling jevnlig, for å kunne tilrettelegge og sette inn tiltak tidlig.
- Evaluere de planlagte aktivitetene og arrangementer med tanke på GLL
- USB

Dokumentasjon

[Les om dokumentasjon i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Gjennom bilder på veggen blir det dokumentert hva barna er med på i løpet av dagen.
- I månedsbrev som foreldrene får, beskrives det nærmere hva som er blitt gjort. Dette knyttes opp mot fagområdene i rammeplanen.
- Barna skaper gjennom ulike materialer, noe som blir til utstilling for foreldre og som passer til tema vi jobber med.
- Vi er på Facebook, hvor vi beskriver dagen med bilder og tekst. Bildene viser selve aktiviteten og ikke enkelt barn.
- Det skrives referat fra all møtevirksomhet. Beslutningene og valgene som tas, noteres ned. Dette gjelder også foreldresamtaler.
- All dokumentasjon som henges opp på avdelingene, skal være pedagogisk dokumentasjon.
- Få tillatelse fra barna for å ta og å bruke bilder av dem. Være sensitive ansatte som gir fysisk og emosjonell omsorg.
- Være modige og følge opp bekymringer.
- USB - sensitive ansatte: se barnas signaler, støtte og hjelp gis ut fra barnets ståsted.

Personalet skal

- Bruke digital dømmekraft og være bevisste på hvem vi dokumenter for, og hva vi vil dokumentere. Bruk av bilder skal være gjennomtenkt og si noe om aktiviteten barna har deltatt på.
- Knytte all dokumentasjon opp mot rammeplanen for å synliggjøre det pedagogiske arbeidet vi gjør.
- Hver avdeling skal legge inn dokumentasjon på Facebook en gang i uka.
- Synliggjøre arbeidet vi gjør ved å bruke faglige begreper og begrunnelser på valgene vi tar.
- Lage dokumentasjon hvor prosessen er i fokus, og ikke selve sluttresultatet.
- Legge til rette for at barn skal få medvirkning i bildebruk.
- USB

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

[Les om tilrettelegging i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss
<ul style="list-style-type: none">
• Bruker smågrupper.
• Bekymringer for barn tas opp så raskt som mulig med administrasjonen.
• Administrasjonen går inn på avdeling og observerer hvis nødvendig.
• Tiltak igangsettes.
• Dialog med foreldrene.
• Aktivt bruk av observasjoner TRAS.
• Vi involverer andre etater om nødvendig så tidlig som mulig.
Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">
• Være sensitive ansatte som gir fysisk og emosjonell omsorg.
• Være modige og følge opp bekymringer.
• USB - sensitive ansatte: se barnas signaler, støtte og hjelp gis ut fra barnets ståsted.

BARN OG BARNDOM

[Les om barn og barndom i Rammeplanen.](#)

Slik gjør vi det hos oss
<ul style="list-style-type: none">
• Vi benytter «Hjerteprogrammet»
• Vi bruker bøkene «Gleding», «Feiling» og «Undring» av Siri Abrahamsen.
• Fokus på vennskap gjennom hele barnehageåret.
• Tilrettelegger for god lek som stimulerer og utvikler barna.
Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">
• Bruke Hjerteprogrammet.
• Bruke bøkene «Gleding», «Feiling» og «Undring», tenke på alder og modning når en bruker dem.
• Tilrettelegge for variert lek.
• Vi anvender vår «Handlingsplan for et trygt og godt psykososialt miljø i Sentrumsbarnehagene» og «Handlingsplan for sosial kompetanse».
• Møte barna med empati og respekt.
• USB – sensitive ansatte: være tilgjengelig fysisk og emosjonelt

DEMOKRATI

[Les om demokrati i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Ha demokratisk valg på avdelingene, som for eksempel hva skal vi ha til varm mat eller hvor skal vi gå på tur.
- Ha felles opplevelser på avdelingene som turer, samlinger og forskjellige aktiviteter.
- Felles opplevelser i hele barnehagen som karneval og nissefest.
- Ved bursdager kan barna velge mellom grønnsaker (m/ dipp), fruktspyd, fruktsalat og smoothie.
- La barna få anledning til å komme med egne meninger og tanker.
- Barnesamtale med barn fra 3-6 år.

Personalet skal

- Tilrettelegge for valg på avdelingene etter alder, gjerne bruke bilder når en stemmer.
- Legge til rette for felles opplevelser som styrker samholdet og gir tilhørighet til gruppen og barnehagen.
- Reflektere over egne holdninger.
- Høre på barnas tanker og meninger før en svarer dem.
- Være bevisste på å tolke barns mimikk og kroppsspråk for de yngste barna.
- Gjennomføre barnesamtaler.

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

[Les om mangfold og gjensidig respekt i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Oppstartsamtale med foreldrene for å knytte hjem og barnehagen sammen, og å skape et gjenkjennende miljø for barna i barnehagen.
- Feire FN-dagen i oktober sammen med foreldre. Oppmuntre foreldrene til å ha med mat fra sitt hjemland.
- Markere samefolkets nasjonaldag 6. februar.
- Markere andre høytider; se årshjulet om høytider.
- Bruke bøker som viser forskjellig etnisitet, kultur og religion; for eksempel «Den virvlende hijab» av Na'ima bint Robert, «Solgata 1»
- Få inspirasjon og kunnskap fra «Fest og feiring» Toktok

Personalet skal

- Legge til rette for at mangfoldet viser igjen i rommet.
- Sette seg inn i andre kulturer.
- Forberede markeringene og høytider.
- Bruke forskjellige bøker i samlinger og dialogisk lesning.
- Tilrettelegge leken, slik at alle barna kan finne noe de kan kjenne seg igjen i (identitetsbekreftelse).
- USB – positivt klima: bruke respektfullt språk, ha sosiale samtaler.

LIKESTILLING OG LIKEVERD

[Les om likestilling og likeverd i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss
<ul style="list-style-type: none">
• Lese bøker og fortellinger der jenter og gutter gjør de samme tingene, er likestilt.
• Lar barna få velge selv hva de vil leke med.
• Ha ulike forventninger til barna ift alder og utviklingsnivå – ikke ift kjønn.
• Deler ikke inn i «jentefarger/guttefarger», «jenteleker/gutteleker».
Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">
• Reflektere over egne holdninger.
• Likebehandle barn og ansatte uavhengig av religion, etnisk bakgrunn og livssyn.
• Være bevisst sin rolle som rollemodell.
• Behandle jenter og gutter likeverdig.
• Gi jenter og gutter like muligheter.
• Bruke litteratur som styrker likestilling.
• USB – positivt klima: bruke et respektfullt språk.
• USB – sensitive ansatte: se barnas behov.
• USB – ta barns perspektiv: gi barna valgmuligheter, fremme barns uttrykk og ideer.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

[Les om bærekraftig utvikling i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss
<ul style="list-style-type: none">
• Tur i allslags vær.
• Bruke naturen rundt oss på en god måte.
• Lære å ta vare på leker og utstyr som vi har i barnehagen.
• Plukke boss på tur.
• Vi er sertifisert som Miljøfyrtårn bedrift
Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">
• Være rollemodeller.
• Kle seg etter været.
• Vise respekt for planter, dyr og småkryp. Ta vare på alt som lever i naturen.
• Ta vare på leker og utstyr som er i barnehagen.
• Lære om de mest vanlige planter og dyr, og bruke artsnavnet sammen med barna.
• Følge Miljøpedagogisk plan for Sentrumsbarnehagene – se vedlagte link for planen: file://sandnes.kommune.no/brukere/users/marandr/Miljøpedagogisk+opplegg%20SENTRUMSBARNEHAGENE%20(003).pdf

- USB – utvidelse av kognisjon: gi barna informasjon, still spørsmål og lag sammenhenger.

LIVSMESTRING OG HELSE

[Les om livsmestring og helse i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Alle barn har sin primærkontakt slik at de har mulighet for god tilknytning til en voksen i barnehagen.
- 3 sunne måltider hver dag, varm mat en dag i uken, frukt og/eller grønt til hvert måltid.
- Vi er en «5 om dagen» barnehage.
- Ved bursdager kan barna velge mellom fruktspyd, fruktsalat, smoothie eller grønnsaker m/dip.
- «Handlingsplan mot mobbing» og «Handlingsplan for sosial kompetanse».
- Bli kjent med egne og andres følelser, «Gleding» og Hjerteprogrammet.
- Ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av dagen.
- Sikre at barna får en trygg og sikker sovesituasjon i barnehagen.
- Er i dialog med foreldre om barnets søvnbehov og søvnmengde.
- Daglig fysisk aktivitet som fremmer bevegelsesglede og motorisk utvikling.
- Vi har fokus på arbeid med forebygging av seksuelle overgrep – «Handlingsplan for barns seksuelle helse og forebygging av seksuelle overgrep».

Personalet skal

- Være en sensitiv ansatt som er emosjonelt tilgjengelig for barnet.
- Kjenne til opplysningsplikten til barnevernet.
- Kjenne innholdet i handlingsplanen mot mobbing.
- Legge til rette for sunne måltider.
- Bruke «Gleding» eller Hjerteprogrammet.
- Legge til rette for fysisk aktivitet, inne eller ute i løpet av dagen.
- Legge til rette for tid til ro, avslapping i løpet av dagen.
- Følge med på hva forskning sier om små barns søvnbehov.
- Kjenne til innholdet i «Handlingsplan for barns seksuelle helse og forebygging av seksuelle overgrep».
- USB – sensitive ansatte: være tilgjengelig fysisk og emosjonelt.

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

[Les om barnehagens innhold og formål i Rammeplanen](#)

Omsorg

[Les om omsorg i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss
<ul style="list-style-type: none">
• «Omsorg» og «Sensitive ansatte», er viktige verdier i Langgata og Trones barnehage.
• Trygghetsirkelen er et verktøy vi bruker for å forstå og møte barnas behov.
• Vi jobber regelmessig med «Hjerteprogrammet».
• Vi bruker boka «Gleding» i løpet av barnehageåret.
Personalet skal
<ul style="list-style-type: none">
• Være sensitive ansatte som ser og dekker behov til barna.
• Skape samhold og trivsel, noe som igjen bidrar til trygghet for hvert enkelt barn.
• Legge til rette for felles opplevelser i små grupper, som for eksempler lek, samling, turer og måltidsituasjoner.
• Legge til rette for trygg tilknytning ved å opprette primærkontakt for det enkelte barn.
• Sette av god tid til tilvenning ved oppstart i barnehagen.
• Ha besøksdager ved overføring mellom avdelinger innad barnehagen.
• Være gode rollemodeller.
• USB – sensitive ansatte: se barnas signaler, være tilgjengelig fysisk og emosjonelt, hjelpe barna når de trenger det.

Lek

[Les om lek i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss
<ul style="list-style-type: none">
• Vi organiserer lek i små grupper.
• Passer på at alle barn har noen å leke sammen med i barnehagen.
• Alle barna skal bli inkludert i leken.
• I estetiske og kreative lekekroker og soner tilbyr vi ulike typer lek.
• Sangleker og regellek har vi på samling eller aktiviteter inne/ute.
• Hver dag er det utelek.
• I forbindelse med dialogisk lesing brukes det lek og dramatisering.
• Vi bruker aktivt digitale verktøy sammen med barna.
• Avdelingenes innredning skal inspirere til lek.
Personalet skal

- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek.
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek, og legge til rette for utvikling av leketemaer.
- Fremme et inkluderende miljø, der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek.
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre.
- Være bevisst på, og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek.
- Ta initiativ til lek, og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.
- Være aktive og engasjerte ansatte.
- USB – form på det pedagogiske arbeidet: ha ulikt materiell tilgjengelig.
- USB – utvidelse av kognisjon: være aktivt involvert i samspill med barna.

Danning

[Les om danning i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Å styrke barnas sosiale kompetanse er et av de viktigste områdene for arbeidet i Trones og Langgata barnehage.
- «Romslig, modig og sunn» er verdiene i Sandnes kommune.
- Vi benytter «Handlingsplan for sosial kompetanse» og «Handlingsplan for et trygt og godt psykososialt miljø Sentrumsbarnehagene».
- Vi deltar aktivt og engasjert i Utviklingsstøttene barnehage (USB).
- Som arbeidsmetoder bruker vi bl.a. Hjerteprogrammet og boken Gledning.
- Vi jobber med mangfold bl.a. ved å støtte barnas kulturtilhørighet og nasjonaliteter.
- Hvert år markerer vi Samefolkets nasjonaldag, Morsmålsdagen og FN-dagen.

Personalet skal

- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.
- Sette ord på opplevelser og handlinger, dette for å bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.
- Bidra til barnas forståelse av seg selv og egne følelser, gjennom samtaler og undring. USB – sensitive ansatte: anerkjenn barnas følelser.
- Bidra til å utvikle kritisk tenkning hos barna, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse.
- Bidra til barnas utvikling av empati, rolletaking, selvhverdelse, selvkontroll, lek, humor og glede, gjennom arbeidet med sosial kompetanse.
- Tilrettelegge for at barna skal få løse oppgaver og konflikter. USB – veiledning og reguleringsstøtte: barna skal vite hva som forventes av dem.
- Støtte barna i å finne løsninger sammen.
- Legge til rette for at barna skal få delta i beslutningsprosesser og medvirke til barnehagens innhold.

- Være bevisst på sin rolle som sosialt forbilde, og ha ansvaret for å skape et godt miljø i forhold til barn, foreldre og kollegaer. USB – positivt klima.

Læring

[Les mer om læring i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Vi benytter oss av en egen progresjonsplan for perioden 2023-2027, for å sikre progresjon i barnas læring.
- Gjennom fagområdet «Antall, rom og form» bruker vi alle fagområdene.
- I forbindelse med USB har vi fokus på læring og kognitiv utvikling.
- Vi bruker dialogisk lesing.
- Vi har egen handlingsplan for arbeid med Trafikksikkerhet med barna.
- Vi samarbeider med Vitenfabrikken (Planetarium, Abeline, Bee Bot, Regnbuekjemi).
- I barnehagene har vi tilgang til digitale verktøy.
- Læring gjennom prosjektarbeid.
- USB – utvidelse av kognisjon.

Personalet skal

- Planlegge og organisere voksenstyrte lærings situasjoner. USB – produktivitet: ha materialer klare og tilgjengelige.
- Legge til rette for helhetlige læringsprosesser, som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.
- Være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement, og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter. USB – form på det pedagogiske arbeidet.
- Være bevisste på å benytte hverdags situasjonens mulighet for læring. Måltid, stellesituasjoner, samlinger og garderobesituasjoner er hverdagsaktiviteter som kan gi rom for undring, utvikling av sosial kompetanse og språkutvikling. USB – språkstøtte: turtaking, åpne spørsmål, bruke varierte ord og uttrykk.
- Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring. USB – positivt klima.
- Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.
- Selv være aktive og gode språkmodeller, som bruker selvsnakk og parallellsnakk for å støtte barnas språklæring. USB – språkstøtte.
- Systematisk bruke dialogisk lesning for å styrke barnas språklige kompetanse.

- Utstrakt bruk av visuell støtte i form av ASK-symboler

BARNS MEDVIRKNING

[Les mer om barns medvirkning i rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss

- FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening; rett til å få innflytelse på sitt eget liv.
- Barnehagen skal la barna få mulighet til å være med i planlegging og vurdering, og si hva de mener om hvordan dagene i barnehagen fungerer for dem.
- Vi har barnesamtaler hvor barna kommer med innspill.

Retten til å medvirke må ta hensyn til barnas alder og modningsnivå. Medvirkning handler ikke om at barna får bestemme alt selv, men at de får påvirke innholdet innenfor rammene vi har.

Personalet skal

- Være tett på barna og fange opp barnets interesser.
- Møte barna med en ja-holdning.
- Tolke barnas signaler som ord og kroppsspråk.
- Sette ord på barns tanker og følelser.
- Være utviklingsstøttende for barna.
- Ta barna med på råd, barnemøter og samtaler.
- Ta seg tid til å følge barnas innspill, og kunne endre på planer.
- La barna velge aktiviteter.
- Oppmuntre barna til aktivt å gi uttrykk for egne ønsker.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Foreldreråd og samarbeidsutvalg.

[Les Lov om barnehager §4](#)

[Les mer om samarbeid mellom hjem og barnehage i rammeplanens kapittel 5](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Foreldrene skal bli kjent med personalet og føle at de er trygge når de overlater barna til personalet.
- Foreldre får «Informasjonshefte» om barnehagens rutiner, tradisjoner og arbeidsmetoder.
- Oppstartsamtale innen utgangen av september hvert år.
- Foreldresamtale.
- Benytte Sandnes Kommunes brukerundersøkelse hvert 2. år.
- Foreldreråd.
- Samarbeidsutvalg.

Personalet skal

- Være imøtekommende og vise respekt.
- Vise at vi ser deres barn.
- Kunne stille krav på en respektfull måte.
- Kunne stille spørsmål på en høflig måte.
- Være støttende for foreldrene.
- Gi god informasjon ved levering og henting.
- USB – positivt klima: respekt, bruk et respektfullt språk.

OVERGANGER I BARNAS LIV

I Arbeidet med ny kvalitetsplan for et helhetlig opplæringsløp i Sandnes kommune er det utarbeidet Standard for overganger.

[Les standard for overganger i barnehager og skoler i Sandnes](#)

Når barnet begynner i barnehagen

[Les om start i barnehagen](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Tilvenning med primærkontakt. • Tilvenningsplan som foreldrene får før barnet, begynner i barnehagen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Følge opp barn som de er primærkontakt for. • Gjennomføre oppstartsamtale med foreldre innen utgangen av september. • Tilpasse tilvenningen det enkelte barn.

Overganger innad i barnehagen

[Les om overganger innad i barnehagen](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Barna som skal begynne på stor avdeling etter sommeren, besøker avdelingen de skal starte på i mai/juni. • Tidlig i august er det overflytting mellom avdelingene før de nye barna begynner i barnehagen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeide med de andre avdelingene for å få overgangen til annen avdeling så trygg og god som mulig.

Overgang til skole

[Les om overgang til skole](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Egen plan for det siste året før skolestart. • «Maxi-klubben». • Skjema fra FBU for minoritetsspråklige barn fylles ut. • Samarbeide med skolene, Trones skole. • Overføringskjema til barnets skole (forutsatt foreldre samtykker i informasjonsoverføringen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Følge opp planen og gjøre overgangen til skolen så god og trygg som mulig.

PROGRESJON

[Les om progresjon i rammeplanen.](#)

Slik gjør vi det hos oss	Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Progresjonsplan for 2023-2027. 	<ul style="list-style-type: none"> • Følge opp planen.

FAGOMRÅDENE

[Les om fagområdene i rammeplanen.](#)

Kommunikasjon, språk og tekst.

[Les om kommunikasjon, språk og tekst i rammeplanen.](#)

Slik gjør vi det hos oss
<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker «Hverdagssamtaler» med åpne spørsmål. • Barna har tilgang til å bruke billedbøker hver dag. • Vi har samlingsstund hver dag med variert innhold: sanger, rim og regler, ring- og sangleker. • Vi lærer månedens vers og/eller sang. • Vi lar barna møte et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer fra fortid og nåtid. • Høytlesing fra bøker inne, ute og på biblioteket. • Vi benytter metoden dialogisk lesing med bruk av konkrete. • Vi lar barna dramatisere. • Vi tilrettelegger for språkstimuleringsgrupper. • Barna får bruke språkstøttene spill, også på Ipad. • Vi benytter TRAS (tidlig registrering av språkutvikling) for alle barn fra det året de blir 3 år. • Vi er «Syngende barnehage» • Aktivt bruk av visuell støtte i form blant annet av snakkesmykker og tematavler (supplerende kommunikasjon).
Personalet skal
<ul style="list-style-type: none"> • Være gode voksne språkmodeller. • Ha et bevisst forhold til det språklige mangfoldet. • Tilrettelegge for at barna møter symboler som bokstaver og siffer i daglige sammenhenger, og støtte barns initiativ når det gjelder å telle, sortere, lese, leke skrive og diktere tekst. • Bruke språk til lek, rollelek, relasjonsbygging og enkel konfliktløsning. • Bruke selvsnakk og parallellsnakk. • Bidra til å videreutvikle barnas begrepsforståelse, og bruke et variert språk. • Utvide språket ved å stille hva og hvordan spørsmål. • Jobbe målrettet for å heve kvaliteten på samlingene. • Jobbe etter «Handlingsplan for språk» i Langgata og Trones barnehage.

- Jobbe bevisst med språkutviklingen for det enkelte barn. Bruke «Handlingsplan for TRAS» og kartleggingsverktøy for språkmiljø i barnehagen.
- USB – språkstøtte.

Kropp, bevegelse, mat og helse

[Les om kropp, bevegelse, mat og helse.](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Barnehagene er «5 om dagen barnehage».
- Barna får servert frukt, bær eller grønnsaker til alle måltider.
- Barna får tilbud om å smake på forskjellige typer mat og ingredienser.
- Barna får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.
- Barna får oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt.
- Barna får mulighet til å sanse, oppleve, leke og lære med kroppen som utgangspunkt.
- Barna blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold.
- Barna får delta i musikk, dans og bevegelse.
- Barna videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper.
- Bruke redskaper til formingsaktiviteter, matlaging og måltid.
- Barna får oppleve å vurdere og mestre risikofylt lek, gjennom kroppslige utfordringer.
- Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser.
- Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser.
- Barnehagene har ulike bøker om kroppen og forebygging av seksuelle overgrep som leses med barna.
- Vi er «Syngende barnehage»

Personalet skal

- Legge til rette for motoriske utfordringer på uteområdet.
- Være fysisk aktive sammen med barna hver dag.
- Organisere dagen slik at barna er mye ute i all slags vær.
- Tilrettelegge turgrupper hver uke, alle barna går på tur en gang i uken.
- Bruke nærmiljøet aktivt.
- Legge til rette for aktiviteter som stimulerer grov- og finmotorikken, for eksempel hinderløype, musikk og bevegelse, tegneaktiviteter, konstruksjonslek, perling, av- og påkledning.
- Tilrettelegge for gode lekemuligheter inne, med god plass til bevegelse.
- Ha fokus på sunt kosthold i hverdagen og ta barna med på matlaging.
- Vi bruker Henry-førstehjelpsdukke, modeller av kroppen m.m. for å få kjennskap til menneskekroppen.
- Lese boka «Filiokus og Blåmann-Klåmann» og snakke om boka på avdelingsmøter.

- Lære å tolke signaler for å oppdage og forhindre vold, forsømmelse og seksuelle overgrep.
- USB – sensitive ansatte: se barnas signaler, være tilgjengelige fysisk og emosjonelt.

Kunst, kultur og kreativitet

[Les om kunst, kultur og kreativitet](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Har tilgang til rom, materialer og naturmaterialer, som støtter opp om barnas lekende og estetiske uttrykksformer.
- Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.
- Barna får bruke ulike formingsmateriell, som maling, kongler, sand og leire/playdough.
- Barna får delta i sang, dans og/eller musikk daglig.
- Barna får delta i rollelek.
- Opptre for hverandre, lage skuespill.
- Vi er «Syngende barnehage»

Personalet skal

- Legge til rette for at barna får bearbeidet inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende arbeid ute og inne.
- Legge til rette for at barna møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer, og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre.
- Legge til rette for at barna får bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk.
- Bidra til at barna opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.
- Skape rom for både voksenstyrte og barnestyrte kreative aktiviteter.
- Inspirere barna til å bruke innspill og ideer fra musikk, eventyr og fortellinger i rollelek.
- Motivere barna til å uttrykke seg og gi dem mulighet til å finne sine egne uttrykksformer.
- Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.
- USB – ta barns perspektiv: følge barns initiativ, gi barna valgmuligheter.
- USB – form på det pedagogiske arbeidet: ha ulike materialer tilgjengelig for barna.

Natur, miljø og teknologi

Les om natur, miljø og teknologi

Slik gjør vi det hos oss

- Barna får oppleve og utforske naturen og naturens mangfold.
- Gi gode opplevelser med friluftsliv året rundt.
- Oppleve, utforske og eksperimentere med naturfenomener og fysiske lover.
- Få kunnskap om dyr og dyreliv.
- Barna får lage konstruksjoner av ulike materialer og utforske muligheter som ligger i redskaper og teknologi.
- Barna får være med å kildesortere og tømme i forskjellige avfallsdunker.
- Barna får medansvar til «Rusken-uke» i mai, og å holde et område fritt for søppel gjennom hele året.
- Barnehagene har faste turdager gjennom hele året, slik at barna får oppleve ulike årstider i naturen.
- Bruke faktabøker og Ipad for å undersøke og finne sammenhenger i naturen.
- Artsbestemme planter og dyr på uteområdet og på tur.
- Barna går på besøk til Vitenfabrikken.
- Markere «Verdens miljødag».

Personalet skal

- Benytte nære naturområder med skog og mark.
- Ha tilgjengelig utstyr og bøker.
- Tilrettelegge for ulike aktiviteter, både ute og inne.
- Eksperimentere sammen med barna og være nysgjerrige, kjemi og fysikkforsøk.
- Være ute i allslags vær.
- De voksne undrer seg sammen med barna over hva som skjer i de ulike årstidene.
- Vise gode holdninger og optimisme til kildesortering og bærekraftig utvikling.
- Samtale om planter og dyr.
- Formidle at alle kan gjøre litt for miljøet.
- Vise gjenbruk i praksis.
- Redusere plastforbruket.
- Innhente kunnskap sammen med barna, bruke faktabøker og apper.
- USB – utvidelse av kunnskap: gi barna informasjon, still spørsmål og lag sammenhenger.

Antall, rom og form

Les om antall, rom og form i rammeplanen

Slik gjør vi det hos oss

Barnehagene jobber hver måned etter matematiske mål i «Progresjonsplan for 2023-2027». Her står både mål, delmål og strategier.

- Barna opplever glede over å utforske og leke med tall og former.
- Barna har tilgang til rikelig med byggemateriale.
- Barna får bygge, konstruere og sortere.
- Barna har tilgang spill og ulike konstruksjonsmateriale med ulik størrelse, form og farge.
- Får bruke matematiske spill også på Ipad.
- Tilgang på puslespill og spill.
- Barna lærer matematiske grunnbegrep gjennom lek og hverdagsaktiviteter.
- Barna får jevnlig besøke Vitenfabrikken og delta på opplegg.

Personalet skal

- Legge til rette for at barna får erfaring med klassifisering, systemer, sortering og sammenligning, ulike typer mål, måleenheter og måleredskaper.
- Vi skal stimulere barnas nysgjerrighet ved å undre oss over sammenhenger som for eksempel avstander, vekt, volum og tid.
- Bruke undrende og reflekterende spørsmål sammen med barna.
- Utvide og legge til rette for læringsstøttene samtaler, ved å stille hva og hvorfor spørsmål.
- Støtte barna i å resonnerer og finne sammenhenger.
- Hjelp barna med å finne sammenhenger ut fra egen kunnskap, faktabøker og internett.
- Tilrettelegge for lek og aktiviteter med antall rom og form i hverdagen, gjennom hele året.
- Bruke matematiske begreper i lek og aktiviteter sammen med barna; for eksempel sirkel, trekant, sylinder, høy, lav, myk og hard.
- Gi barna tilgang på variert utstyr og materiale.
- Vekke barnas interesse for tall og symbol.
- Samarbeide med Vitenfabrikken.
- Bruke «Årshjul for antall, rom og form» der det er satt opp mål, delmål og strategier for følgende områder.
  - tilegner seg gode og anvendbare matematiske begreper.
  - erfarer, utforsker og leker med form og mønster.
  - erfarer ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne.
  - erfarer plassering og orientering og på den måten utvikler sine evner til lokalisering.
- USB – utvidelse av kognisjon: still spørsmål, lag sammenhenger.
- USB – kvalitet på tilbakemeldinger: stillasbygging, gi hint.
- USB – språkstøtte: avansert språk, forklar vanskelige ord.

Etikk, religion og filosofi

[Les om etikk, religion og filosofi](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen.
- Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.
- Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier.
- Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.
- Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.
- Bildedokumentasjon som viser mangfold i kultur, familieformer og alder.
- «Fest og Feiring» TokTok av G.I Hagen, M Piotrowska og B. Børresen.
- Barnesamtaler for å få frem barnas mening og utvikle barnas kritiske sans.
- Har leker og barnelitteratur som kan skape gjenkjenning hos alle barn.

Personalet skal

- Møte barnas tro, spørsmål og undring med alvor og respekt.
- Skape rom for opplevelser, undring, ettertanke og gode samtaler
- Skape interesse for, og bidra til forståelse og toleranse for forskjellige kulturer og ulike måter å leve på.
- Hjelp barnet i konfliktsituasjoner til å finne konstruktive løsninger.
- Hjelp barna til kritisk tenking og støtte dem i egen dømmekraft.
- La den kristne kulturarven komme til uttrykk blant annet gjennom høytidsmarkeringer.
- Markere andre religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen.
- Personalet må være seg bevisst den betydningen de har som forbilder og opptre slik at barna kan få støtte i egen identitet og få respekt for hverandre.
- Skape felles opplevelser uavhengig av religion, kjønn, kulturell tilhørighet, ulike familieformer eller alder.
- Skaffe oss kunnskap om høytider som er sentrale innenfor andre religioner som er representert i barnehagen.
- Legge til rette for barnesamtaler.
- Jobbe etter «Handlingsplan for et trygt og godt psykososialt miljø» og «Handlingsplan for sosial kompetanse» som barnehagene har utarbeidet.
- USB – ta barns perspektiv: etterspør barns tanker og meninger.
- USB – språkstøtte: avansert språk, bruk varierte ord og uttrykk.

Nærmiljø og samfunn

[Les om nærmiljø og samfunn](#)

Slik gjør vi det hos oss

- Barna oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikle tillit til deltakelse i samfunnet.

- Barnesamtaler.
- Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse.
- Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.
- Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner.
- Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer.
- Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur.
- Får kjennskap til nasjonale minoriteter.

Personalet skal

- Ta barnas innspill på alvor, lytte til barnets ideer og holdninger.
- Arbeide med likestilling mellom gutter og jenter og sørge for at begge kjønn får varierte utfordringer og like mye oppmerksomhet.
- Gi gutter og jenter like muligheter til valg av lek og aktiviteter.
- Besøke forskjellige institusjoner i nærmiljøet.
- Samarbeide med Vitenfabrikken, Sandnes kirke, Sandnes Helsesenter, Trones bolig- og eldresenter, Biblioteket, Skeiene Janitsjar, Trones skole.
- Sørge for at barn utvider sin forståelse om kulturelle likheter og forskjeller og arbeider for et inkluderende miljø som motvirker mobbing og rasisme.
- Benytte bøker, eventyr, fortellinger som gir gjenkjenning og perspektivutvidelse for alle barna.
- Jobbe aktivt med barns medinnflytelse og medvirkning over egen hverdag.
- Markere samenes nasjonaldag og Norges grunnlovsdag 17. mai.
- Jobbe etter «Årshjul for tradisjoner, høytidsdager og festdager» i barnehagene.
- Jobbe etter «Handlingsplan for et trygt og godt psykososialt miljø Sentrumsbarnehagene» som barnehagene har utarbeidet.
- Jobbe etter «Handlingsplan for trafikk-opplæring» for barnehagene.
- USB – utvidelse av kognisjon: gi informasjon, still spørsmål, lag sammenhenger.
- USB – språkstøtte: sett ord på det som skjer, bruk varierte ord og uttrykk

Trafikksikker kommune/trafikksikker barnehage.

Sandnes kommune har som mål å bli godkjent som trafikksikker kommune. Det innebærer blant annet at kommunen har en trafikksikkerhetsplan. Også barnehagene er involvert i arbeidet med trafikksikkerhet

Dette innebærer at barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.

[Les mer om trafikksikker kommune på kommunens hjemmesider.](#)

[Les mer om trafikksikre barnehager på tryggtrafikk.no](https://tryggtrafikk.no)

Barnehagens praksis på området og planer for utvikling av barnehagens trafikkopplæring.
<https://sandneskommune.sharepoint.com/:w:/r/sites/PlaneriSentrumsbarnehagene/Shared%20Documents/Barnehagens%20praksis%20p%C3%A5%20omr%C3%A5det%20og%20planer%20for%20utvikling%20av%20barnehagens%20trafikkoppl%C3%A6ring.pdf>

[20Documents/General/Trafikksikker%20kommune/handlingsplan%20Trafikksikkerhet%202021-2022.docx?d=wd535a85ed7984ebcaf7151bbf15734ef&csf=1&web=1&e=mdeZrc](#)

TAUSHETSPLIKT

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet.

POLITIATTEST

Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest ved tiltredelse. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep.

SAMARBEIDSPARTNERE

Barnehagen har mange samarbeidspartnere. Det er blant annet pedagogisk psykologisk tjeneste – PPT, styrket barnehagetilbud, helsestasjon, barne- og familieenheten, senter for flerspråklige barn og unge - FBU og skole.

Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare.

Barne- og familieenheten

Barne- og familieenheten består av to avdelinger

- Avdeling barnevern
- Avdeling ressurscenter for barn og familier.

Planer i Sandnes kommune:

- [Kommuneplan](#)
- [Handlings- og økonomiplan 2023-2026](#)
- [Overordnet beredskapsplan Sandnes kommune](#)
- [Mal for sykefraværsoppfølging](#)
- [Miljørettet helsevern](#)
- [Standard for overganger i Sandnes Kommune](#)
- [Plan for psykisk helsearbeid](#)
- [Rekrutteringsveileder](#)
- [Plan mot barnefattigdom 2017-2025](#)
- [Plan for inkludering og integrering](#)

- [Folkehelse i Sandnes kommune](#)
- [Sandnes helt enkelt - Metodikk for arbeid med digitalisering, smartby og innovasjon i Sandnes.](#)
- [Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune](#)

Oversikt av barnehagens planer

- Rammeplan
- Lov om barnehager – annet lovverk
- Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune
- Virksomhetsplan
- Ansvars- og arbeidsfordeling mellom administrasjonen i Sentrumsbarnehagene
- Målsettinger i Sentrumsbarnehagene
- Praktisk informasjonshefte
- Sentrumsmodellen
- Handlingsplan for ledelse
- Årshjul - USB
- Handlingsplan for sykefravær
- Handlingsplan for et trygt og godt psykososialt miljø - Sentrumsbarnehagene
- Handlingsplan for barns seksuelle helse og forebygging av seksuelle overgrep – Sentrumsbarnehagene
- Handlingsplan for implementering av endringsarbeid i Sentrumsbarnehagene – fokus på 10 faktor
- Handlingsplan for ledelse
- Handlingsplan for sosial kompetanse
- Hovedmål fagområdene
- Plan for kompetanseløftet - tidlig innsats - språk - USB – Sentrumsbarnehagene
- Progresjonsplan – Sentrumsbarnehagene
- Månedspan/brev
- Trafikksikker kommune
- Foreldresamtaler Sentrumsbarnehagene
- Oppstartsamtale
- Trivselssamtaler
- Digital plan
- Målsetting HMS arbeid i Sentrumsbarnehagene